

Koncepce rozvoje příspěvkové organizace Galerie hlavního města Prahy na léta 2013 - 2017

Zpracovala: PhDr. Petra Hoftichová

Galerie hlavního města Prahy je příspěvkovou organizací a je hlavní sbírkotvornou institucí hlavního města Prahy, zaměřenou téměř výhradně na české výtvarné umění 19. až počátku 21. století, a zároveň je správcem velké většiny veřejné plastiky v městském prostoru. GHMP je tedy jednou ze základních uměleckých institucí, jejichž prostřednictvím město Praha formuluje a definuje svůj vztah k výtvarnému umění a uspokojuje poptávku domácí i zahraniční kulturní veřejnosti i vzdělávacích institucí na tomto poli. Ve své působnosti by měla GHMP vystupovat v součinnosti s ostatními obdobně zaměřenými sbírkovými a galerijními institucemi se sídlem v hlavním městě, ať už zřizovanými hl. m. Prahou nebo jinými zřizovateli (Muzeum hlavního města Prahy, Národní galerie, Správa Pražského hradu, Galerie Rudolfinum, Obecní dům, České muzeum výtvarného umění, Muzeum Kampa, Uměleckoprůmyslové muzeum, DOX, výstavní komplex Mánes apod.). Velmi kvalitní vlastní výstavní činnost galerie však do budoucna potřebuje, aby byly stálé, resp. dlouhodobé expozice a temporální výstavy pořádány také v kontextu s evropským uměním – zatím vycházejí téměř výhradně z děl české proveniencí a zahraniční expozice jsou autonomní vsuvkou. Proto by v budoucnu stálé expozice měly mít charakter dlouhodobých výstav, které by v dvou až tříletých cyklech vrcholily kontextuální výstavou, jejímž cílem bude vřazovat české umění do světového dění nebo by v jejich rámci měla být prezentována díla jiných autorů v odpovídající návaznosti systémem tzv. výstavy ve výstavě. Tak bude možno alespoň částečně vyvážit absenci děl zahraničních autorů ve sbírkách GHMP.

Hlavním nástrojem kulturní politiky města jsou stálé expozice, výstavy, ediční a edukativní činnost ve svěřených prostorách. GHMP by měla pomáhat propagovat hl. m. Prahu doma a v zahraničí a tedy pokračovat ve spolupráci s obdobnými institucemi mimo ČR včetně výměny výstav. Galerie by také měla spolupracovat s Pražským domem v Bruselu a každým rokem zde připravit menší prezentaci ze svých sbírek. V rámci tzv. veřejné služby by se také galerie neměla vymezovat jen v rámci profesionálního výtvarného umění, ale více se otevřít projektům neziskových a obecně prospěšných institucí v oblasti výtvarného umění a prohloubit spolupráci nejen s výtvarně zaměřenými vzdělávacími ústavy, ale s edukativními institucemi vůbec od nejmladšího věku. Galerie by také měla být výrazně vstřícnější ke skupině seniorů, kteří v řadě případů jsou většinovými návštěvníky některých akcí, a připravit pro ně specializované programy, neboť jejich počet by měl do budoucna vzrůstat a je třeba adekvátně podchytit jejich zájem a aktivity. Jeden z hlavních nástrojů trvale rostoucí kvality sbírek GHMP je pak akviziční politika a vytváření podmínek, které v důsledku znamenají širší a kvalitnější akvizice bez růstu požadavků na dotace ze strany zřizovatele hl. m. Prahy. Podstatnou částí činnosti je vedle trvalé péče o sbírkové fondy a svěřené nemovitosti také stálý dohled nad veřejnými plastikami na území hl. m. Prahy a zpracovaný koncept péče o tuto specifickou část kulturního dědictví a jeho popularizace.

Program činnosti na budoucí roky si klade jako cíl logické propojení všech těchto článků a chce upozorňovat na hodnoty českého umění a na jeho propojení s evropským výtvarným uměním. Program by měl postupně přinést zásadní kvality do nabídky výtvarného umění v hl. m. Praze. Je nezbytné, aby se i výstavní projekty v Praze jako jednoho z nejatraktivnějších evropských měst

s hlubokou kulturní tradicí dostaly na úroveň srovnatelné nabídky jiných evropských metropolí (Vídeň, Berlín, Mnichov, Řím, Benátky, Curych, Paříž, Londýn, Madrid, Barcelona apod.). Jiná cesta než úzká spolupráce s prestižními evropskými muzei, galeriemi a ostatními sbírkovými institucemi neexistuje. Tato spolupráce musí být založena na reciproční odborné spolupráci, pokračující výměně projektů, společné ediční činnosti a dlouhodobé práci s domácími sponzory a na dobrých ekonomických výsledcích GHMP, jakož i na trvalém zájmu a podpoře zřizovatele hl. m. Prahy.

Galerie hlavního města Prahy byla zřízena tehdejším NVP k 1. květnu roku 1963. Snahy o založení instituce, která by umožnila výtvarným umělcům vystavovat v Praze, jsou doloženy už od poloviny 19. století: postupně byly městem získávány sbírky i jednotlivá díla, až správa města nakonec zřídila v roce 1963 instituci, do které byly už od počátku vloženy jak městské sbírky výtvarného umění (ale vlastně pouze jejich část především z konce 19. a ze 20. století), tak současně i soubor veřejné plastiky ve městě, a dále byla nová galerie pověřena akviziční a výstavní činností. Stávající **zřizovací listina** zohledňuje tuto činnost ve smyslu **hlavní činnosti** jako shromažďování, vystavování a restaurování děl výtvarného umění, a to včetně doplňování sbírek a jejich vědeckého výzkumu. K tomu je připojena propagace a s tím spojená marketingová činnost, včetně prodeje uměleckých publikací, katalogů a propagačních předmětů, jejich vydávání včetně publikací spojených s činností galerie nebo reprodukcí uměleckých děl; nedílnou součástí je

výkon péče o fond svěřených děl a nemovitostí, z nichž většina je zapsána jako nemovité kulturní památky. Galerie je rovněž pověřena poskytováním standardizovaných veřejných služeb a kulturně výchovnou činností v oblasti výtvarného umění a může fungovat jako umělecká agentura a zároveň smí v rámci doplňkové činnosti pronajímat své movité předměty i nemovitosti, avšak tyto pouze se základními službami. Kromě zřizovací listiny a obvyklých zákonů a norem se galerie při své činnosti řídí především zákonem o muzeích a galeriích a příslušnými prováděcími vyhláškami a v případě zapsaných památek i zákonem o památkové péči, které vymezují základní způsoby práce se sbírkovými fondy a svěřenými soubory včetně většiny nemovitostí ve správě GHMP.

Charakter galerie vyplývá z okruhu její působnosti: sbírky i kurátoři výstav se výrazně profilují především v oblasti konce 19. a první poloviny 20. století a pak zejména v českém umění zhruba od 70. let 20. do současnosti; teprve v poslední době se výrazně začíná zájem obracet i ke zhodnocení problematického období 40. a 50. let 20. století, které je však dosti nerovnoměrně zastoupeno ve sbírkách. Galerie se zpočátku soustředila na vlastní fondy, ale od 80. let zde začali působit i externisté a od 90. let se začala úspěšně rozvíjet i spolupráce se zahraničními institucemi. Výrazné profilování i na začínající autory a objev řady talentů, které se prosadily i na mezinárodní scéně, přineslo galerii uznání především odborné veřejnosti, kdy svými významnými výstavami konkuruje i státním institucím. V podstatě však patří do struktury regionálních galerií, ale v pozici významově dosud málo reflektované metropolitní instituce, která zároveň reprezentuje hlavní město. Toto postavení by mělo být v budoucnosti lépe prezentováno a zdůrazněno: galerie je vlastně spolutvůrcem kulturní politiky města, které ji financuje, a zároveň schvaluje její plány, jejichž obsahem je samozřejmě i odborný výstup včetně výstavních programů. Minimum zásahů do výstavní politiky dokládá kvalitu připravených programů. Zároveň by však bylo třeba zlepšit v tomto směru společnou propagaci galerie i města jakožto spolupořadatele všech akcí, a to kromě sbírkotvorných institucí také včetně zlepšení spolupráce s dalšími kulturními institucemi a akcemi města. Galerie je dodnes pasivním členem Rady galerií a měla by vstoupit i do mezinárodní organizace muzeí ICOM, kde by také mohla lépe navázat kontakty s obdobnými institucemi v zahraničí.

Organizační struktura galerie je dána postupným vývojem a byla výrazně redukována již personálním auditem v minulosti, kdy bylo navrženo zjednodušené řídicí schéma, snížení počtu přímo zaměstnaných osob v galerii a v řadě případů především dočasného a sezónního personálu změna na termínované smlouvy, externí spolupráci nebo outsourcing služeb, což bylo po sladění se zákonnými normami realizováno. Z personálního hlediska nový způsob zaměstnávání především obslužného personálu dosáhl sice úspory v osobních nákladech, ale část musela být převedena do služeb a běžných nákladů. Stávající organizační členění vychází ze současného stavu, kdy některé objekty a jejich expozice jsou mimo provoz nebo v rekonstrukci (Dům fotografie, Rothmayerova vila, Colloredo-Mansfeldský palác), ale v budoucnosti bude třeba stav pracovníků dle momentálních potřeb modifikovat. Nyní je zde systémově vedle ředitelského úseku vytvořen ekonomický úsek, zahrnující hospodářskou i personální agendu, pečující zároveň o bezpečnost a dozor na výstavách, dále pak úsek PR a tiskové mluvčí. Samostatně je vydělen úsek správy budov a investic, který je vzhledem k počtu svěřených budov památkového charakteru nezbytně nutný a zahrnuje i personál zámku Troja včetně zahradníků apod. V odborné sféře působí úsek restaurování a veřejné plastiky a úsek sbírek zahrnující i oddělení produkce (především výstav) – pro zlepšení koordinace a spolupráce by možná bylo vhodné v budoucnosti vytvořit místo vědeckého tajemníka, který by činnost těchto dvou úseků zastřešil a organizačně a logisticky vedl, včetně vydavatelských aktivit v koordinaci s oddělením PR a popř. i vědeckého bádání. Stávající organizační struktura je plně vytížená a vyžaduje soustavnou koordinaci mezi jednotlivými úseky. Kvalita výstupů je samozřejmě podmíněna úrovní jednotlivých pracovníků, kteří ne vždy plně odpovídají předpokládaným požadavkům, avšak výběr pracovníků je omezen jak stávajícími smlouvami, tak i možnostmi trhu práce a možnostmi odměňování, které ne zcela dovoluje diverzifikaci platů dle skutečně odváděné práce. Je třeba, aby instituce fungovala v rámci jasně formulovaných povinností, pravomocích a odpovědnosti zaměstnanců.

Galerie hlavního města Prahy v současné době spravuje řadu objektů v Praze i mimo Prahu. Základním nedostatkem organizačního charakteru je **roztříštěnost správního a odborného aparátu** na několika místech v centru Prahy a dislokace hlavních depozitářů rovněž na několika místech Prahy nebo těsně u jejích hranic, což přináší zvýšené náklady na provoz celé galerie – bylo by třeba do budoucnosti tuto situaci řešit soustředěním ředitelství i většiny odborného a správního aparátu na jediné místo, což by mělo nastat po opravě Colloredo-Mansfeldského paláce v Karlově ulici.

Správa sbírek a systém péče o sbírky

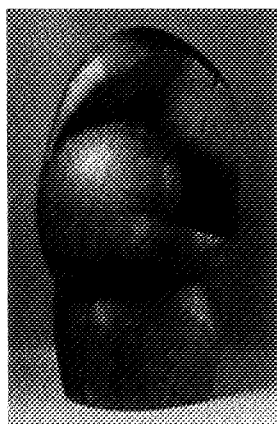

Sbírky, které jsou kompletně zaneseny do **Centrální evidence sbírek MK ČR**, jsou spravovány v rámci sbírkového úseku systémem odborných kurátorů a depozitářů, samostatně působí pracovníci registru. Pro zajištění zastupitelnosti má galerie 2 depozitářů s oprávněním ke vstupu ve všech objektech, které doplňuje vlastní konzervátorka (zejména pro sbírku závěsné malby) a specialista-restaurátor pro veřejnou plastiku a plastiku vůbec: celý tento tým zároveň dohlíží na stav, uložení a využívání sbírek a podílí se i na sledování a dodržování mikroklimatu a světelných podmínek v depozitářích i expozicích, na způsobu manipulace s předměty apod. Restaurátorské zásahy jsou řešeny

jak s využitím vlastních pracovníků, tak i najímáním externistů-specialistů, a to jak pro sbírky, tak i pro veřejnou plastiku nebo památkové objekty ve správě GHMP, nebo za souhlasného stanoviska majitelů i pro zápůjčky pro výstavy. V případě potřeby by měla být svolávána restaurátorská komise jako poradní sbor ředitele a tým restaurátorů by měl být početnější.

Pro správu sbírek má galerie zpracován Depozitární i Badatelský řád a samozřejmě také Směrnici pro správu sbírek.

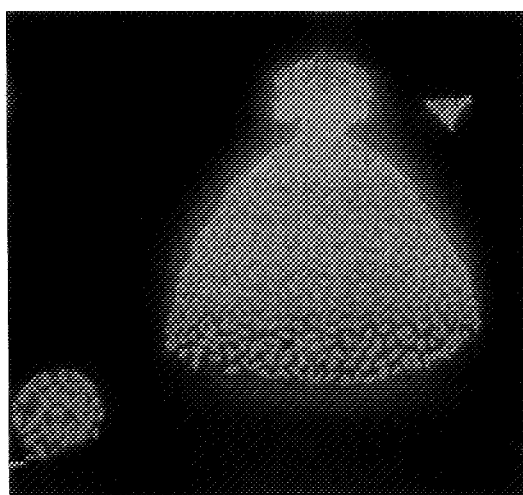
V jednotlivých sbírkách pravidelně probíhají inventury a zlepšuje se i **evidence sbírek**: původně užívaný program DEMUS pro veškerý sbírkový fond galerie je nahrazen nově vyvinutým programem firmy Logica s doplňkovými moduly pro inventarizaci a evidenci pomocí čárových kódů a provázáním na webovou prezentaci galerie a postupně jsou v tomto programu doplňovány další údaje, provádí se odborná fotodokumentace apod., a současně probíhá úprava pro prezentaci sbírek na webu galerie. V minulosti byl na web umístěn soubor instalované veřejné plastiky a nyní je zpracována prezentace všech děl ze čtyř základních sbírek (malba, grafika, kresba a plastika): každý z kurátorů má za úkol zpracovat příslušný úsek dle své specializace a do budoucna by se měl tento web dále rozšiřovat a doplňovat o nové poznatky a údaje. Otázkou je efektivita vynaložených prostředků, neboť vývoj aplikace si vyžádal větší finanční náklad a dosud není zcela plně v chodu – bylo by vhodné např. mít vlastního fotografa-dokumentátora, který by prováděl dokumentaci sbírek a akcí, přičemž pracovní úvazek řeší i autorská práva instituce.

Rovněž by se měla dále zlepšit práce s vlastními sbírkami, zejména se zaměřit na režim prezentace prací na papíře, kreseb apod., které se i ve vlastních expozicích galerie v minulosti vystavovaly dlouhodobě bez náležité ochrany nebo výměny. Kurátoři by měli soustavně doplňovat evidenční karty sbírkových předmětů a dbát na režim ochrany děl. Součástí výstupů odborného bádání jednotlivých kurátorů by se měly stát pravidelně vydávané materiály a příležitostné semináře, spojené s výstavními akcemi. **Galerie by měla více podpořit právě výzkumnou složku, pravidelně žádat o odborné granty a zahájit vydávání publikační řady menších, cenově přístupných publikací s novými poznatky o stěžejních dílech i významných autorech ve sbírkách GHMP.** Odborná aktivita vlastních kurátorů musí být stimulována i systémem finančního odměňování, aby poznatky získané na

půdě galerie nebyly přenášeny do jiných institucí nebo soukromého sektoru bez zhodnocení podílu mateřské galerie.

V rámci péče o **doplnění sbírek** navrhují kurátoři do nákupní komise, sestavené jako poradní sbor ředitele z externích odborníků, nákupy nových děl, a zvažovány jsou i případné dary a odkazy: prostorové možnosti depozitářů sice limitují nové zisky, ale zároveň z minulosti má galerie citelné mezery v některých fondech. Pravidelně by proto měla být plánována určitá suma na nové nákupy, které by rovněž měly být podpořeny z úspor v rozpočtu. Kromě doplnění sbírek by nové akvizice měly být také zaměřeny na nová díla zejména mladších výtvarníků, která by se měla do budoucna stát součástí dalších plánovaných dlouhodobých expozic nebo jejich inovací. Kromě standardních akvizic je třeba spolupracovat se sponzory, sběrateli, soukromými galeriemi i aukčními síněmi i specializovanými školami.

Výstavní a vědecké aktivity

Pravidelně je v předstihu sestavován plán výstav na cca 2-3 roky dopředu. Větší část tvoří podíl výstav vlastních kurátorů, i když pro minulou dlouhodobou expozici vytvořili scénář převážně externisté, ale realizaci všech výstav i dalších akcí zajišťuje galerie vlastním oddělením produkce, kam je dnes soustředěna jak činnost kolektivu výstavářů a produkce grafických materiálů včetně katalogů, tak i zajištění styku se zapůjčiteli a pro spolupráci s externisty sem byla přenesena činnost koordinátora (zajišťuje především organizační přípravu výstavních akcí), aby bylo vlastním kurátorům umožněno plně se soustředit

na odbornou činnost. Dlouhodobě také velmi dobře funguje spolupráce s partnery z dalších galerií a nově i ve spoluúčasti s dalšími subjekty z oblasti kultury nebo i komerční sféry. V minulosti úspěšná spolupráce se zahraničními partnery dle možností pokračuje, ale jsou připraveny nové projekty a galerie by měla obnovit spolupráci i na bázi výměnných výstav nebo zajímavých zápůjček ať už vybraných děl, nebo celých výstavních projektů. **Spoluprodukce** se také osvědčuje při obnovené vydavatelské činnosti galerie, kdy sdružením prostředků při využití různých grantů je možno připravit nové katalogy v dostupné cenové úrovni, jejichž prodej zvyšuje jak prestiž galerie, tak je i drobným ekonomickým přínosem, ale zejména v odborné sféře tak odborní pracovníci mohou realizovat výsledky svého bádání. **Koordinace** výstavních projektů s dalšími institucemi je samozřejmostí, ale řada výstav zahajuje právě v Praze a GHMP patří mezi prestižní vystavovatele jak pro velké retrospektivy, tak i pro objevené menší projekty zejména mladých autorů. V rámci výstav by také měly být připraveny speciální prezentační a výukové programy pro web a internet obecně a také přímo do výstavních prostor se zaměřením na různé věkové skupiny uživatelů.

Diskuse nad **výstavním programem** je zatím dána sborem kurátorů a vychází z jejich zaměření a specializace, ale je vlastně nejzřetelnějším nositelem kulturní politiky města v oblasti výtvarného umění, což je ze strany Magistrátu zatím málo doceněno, ale někdy méně reflektováno i samotnými kurátory. Pro zlepšení koordinace by měl v budoucnosti vzniknout poradní sbor ředitele ve smyslu vědecké rady, která by nezávisle na vlastních kurátorech posuzovala výstavní plán ještě před jeho schválením a uzavřením, přičemž jak vlastní kurátoři, tak i externisté by měli již v předstihu

avizovat přínosy akcí nebo specifikovat nová témata, která budou otevřena k diskusi. Každý kurátor zároveň musí pracovat s finančním objemem, který je dán rozpočtem galerie, popř. včetně externích finančních zdrojů (pro externisty zajišťuje koordinátor z úseku produkce), ale plán výstav musí vždy kromě odborných nebo kulturně výchovných hledisek reagovat na strukturu návštěvníků a rozvrstvit připravovaná témata na všechny zájmové okruhy. Citlivou otázkou je také spolupráce s mladými autory a kurátory, kteří pracují často intuitivně a ne vždy plně reflektují systém práce tzv. „kamenné galerie“ včetně koordinace s dalšími projekty a očekávají výraznou finanční pomoc ze strany galerie apod. Měla by být také určitá koordinace akcí a termínů v rámci významných výstavních institucí v Praze, aby nedocházelo k souběhu termínů závažných akcí a naopak mohly na sebe plynule

navazovat včetně tematiky. Pro dosažení úspor by se měla zlepšit spolupráce se správou nemovitostí: zobrazení výstavních prostor v nových digitálních formátech dovoluje zjednodušit přípravné dokumentace, v řadě případů autor by připravil návrh sám, a lze uvažovat i o stálém mobilním interiérovém výstavním mobiliáři pro některé prostory, aby bylo dosaženo snížení nákladů: výstavní prostor by neměl být násilně přebudováván, ale citlivě využit a akceptován, čehož důkazem jsou především úspěšné výstavy v domě U Kamenného Zvonu.

Plánovaný **vědecký výzkum** výtvarného umění souvisí přímo s těmito okruhy:

A/ stálé expozice

B/ výstavy

C/ konference, sympozia

D/ publikační činnost

E/ spolupráce s odbornými institucemi, vysokými a středními odbornými školami a uměleckými sdruženími

F/ veřejná plastika v městském interiéru

Spolupráce s domácími a zahraničními institucemi s cílem výměny výstav a zpřístupňování sbírkového fondu. Pracovní kontakty nezbytné pro níže uvedený výstavní program zahrnují např. tyto instituce:

sbírkové instituce v ČR (NG, Moravská galerie, UPM, PNP, regionální galerie atp.)

Kulturní instituty evropských zemí (např. Britská rada v Praze, Italský kulturní institut, Goethe institut, Francouzský institut v Praze, Polské kulturní středisko, Maďarské kulturní středisko atp.)

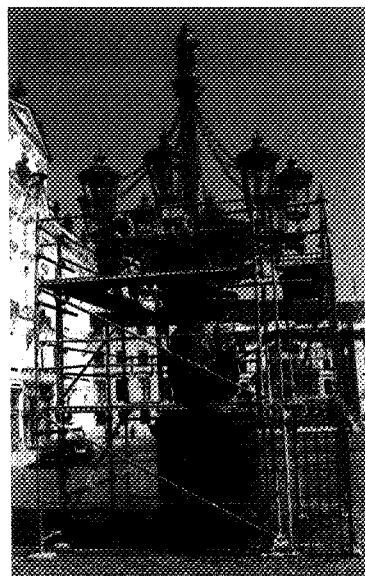
Fondy a nadace v ČR a zahraničí (např. Česko – německý fond budoucnosti, Nadace Pro Helvetia, Švýcarsko, British Council, Londýn, AFFA Paříž atp.)

Sbírkové instituce a muzea v zahraničí (Neuer Berliner Kunstverein, Berlin; Kunsthaus Aarau; Kunsthaus Curych; Museum fuer Gestaltung, Curych; Kunstmuseum Winterthur Švýcarsko, Neue Pinakothek, Mnichov; Tate Gallery, Londýn; Royal Academy, Londýn; Victoria and Albert Museum, Londýn; Dullwich Picture Gallery, Londýn; Birmingham City Gallery; Liverpool Art Gallery, Glasgow School of Art, Glasgow; Kunsforum Vídeň, MAK Vídeň; Glasgow City Gallery, Musée Rodin, Paříž; Musée Maillol, Paříž; Musée d'Orsay, Paříž; Centre G. Pompidou, Paříž; Musée Picasso, Paříž; aj.)

Nedílnou součástí by se také měly stát studijní pobyty kurátorů a trvalý růst jejich kvalifikace.

Správa veřejné plastiky a restaurátorské aktivity

Soubor veřejné plastiky sestává jednak z péče o **instalované plastiky v intravilánu města**, a pak o rozsáhlý soubor artefaktů v podobě odlitků, modelů, ale i sejmutých originálů apod. Takřka polovina z tohoto souboru patří zároveň mezi zapsané nemovité kulturní památky a část je také prohlášena za národní kulturní památky. Na rozdíl od ostatních sbírek není tento soubor zapsán v CES, ale instalované plastiky jsou jmenovitou součástí zřizovací listiny galerie jako její příloha. V minulosti se galerie podílela na instalování nových plastik, ale později se naopak minulé vedení přiklonilo ke trendu předávání plastik jednotlivým městským částem – majetkově je obtížné provozování kašen, které byly všechny předány, ale u ostatních plastik je obvykle základním majitelem město a bez jeho

souhlasu není převod možný, naopak některé městské části by se rády vzdaly svěřeného majetku zpět ve prospěch galerie, která s nimi stále spolupracuje především v záležitostech oprav, řešení autorských práv apod. Prvořadým úkolem pak je péče o svěřená díla, neboť ta se stávají terčem vandalských útoků, ale jsou zasažena i běžným chátráním a stárnutím materiálů. Proto je nutné do budoucna počítat s valorizací finančního objemu na **restaurování nebo výrobu kopií**: cenové relace se výrazně změnily, ale takřka 20 let zůstává rozpočet beze změn a např. byla zahájena oprava Karlova mostu I. etapou, která vyžaduje po stavební části návaznost restaurování sochařských partií, což probíhá nyní u 3 významných sousoší; v takřka havarijním stavu jsou kromě barokních děl i velkorozměrové plastiky z konce 60. let, některá díla (především z bronzu) byla odcizena a měla by být nahrazena novými odlitky. Osvědčuje se spolupráce s Městskou policií, která na nejvýznamnější památky dohlíží kamerovým systémem, ale i spolupráce se Sdružením

výtvarníků Karlova mostu a výjimečně i se sponzory: např. v minulosti měly všechny sochy na Karlově mostě své donátory a možná by se mohla podobná aktivita obnovit i dnes, a to i u jiných veřejných plastik. Navíc kromě restaurování by měla galerie více spolupracovat při osazování nových či obnovených plastik zpět do městského interiéru a využít zdroje z depozitářů.

Vlastní restaurátorské kapacity galerie (kromě restaurátora pro veřejnou plastiku a restaurátorky obrazů) by měly být posíleny: nejvíce jsou ve sbírkách zastoupena díla na papíru, který vyžaduje konzervaci, tj. měl by být tento obor rozšířen o dalšího vlastního pracovníka, který je zároveň nutný pro zápůjčky a přípravu výstav. Vzhledem k objemu nástěnných maleb v nemovitostech ve správě galerie by rovněž bylo vhodné počítat s rozšířením vlastních pracovníků pro postupné korekce a opravy nástěnných maleb alespoň mimo hlavní sezónu – většina objektů prošla zásadními opravami v 80. a počátkem 90. let 20. století a díky nižší kvalitě tehdejších materiálů i dožívání tehdejších oprav bude třeba přikročit k zásadním opravám především v zámku Troja, kde také došlo k narušení řady artefaktů vlivem povodní, což dodnes nebylo opraveno. Přitom restaurátorské zásahy pomocí vlastních pracovníků umožňují alespoň částečně snižovat náklady; úspěšná je také spolupráce s vysokými školami restaurátorského zaměření.

PR a práce s veřejností

Všechny činnosti cílené na **PR galerie** jsou v základě pokryty včetně práce odborných lektorů na výstavách a při speciálních akcích jsou využíváni také externisté; ještě více by se měli angažovat také samotní autoři a kurátoři výstav. Sjednocení úseku PR a tiskové mluvčí zlepšilo interní komunikaci a celkově se postupně daří zlepšovat spolupráci s médi. Cílem úseku je podpora celkové jednotící image GHMP, distribuce pravidelných informací o činnosti a novinkách v GHMP a udržování a podněcování zájmu laické i odborné veřejnosti a obchodních partnerů, ale také využívání tradičních informačních materiálů i moderních komunikačních prostředků, a to rovněž ve spolupráci s úsekem produkce při výrobě těchto materiálů. Protože ale galerie není soustředěna v jediném objektu, bylo by třeba výrazně akcentovat jednotlivé výstavní prostory a vždy připomínat vlastní instituci.

Důležitý přínos pro galerii by měl spočívat v úzké spolupráci marketingového specialisty a obchodníka z ekonomického úseku při **získávání finančních partnerů a sponzorů** pro projekty GHMP. Klíčovou roli musí sehrát spolupráce se sponzory a to nejen jednorázovými, ale především rozvíjet vazby k vytipovaným ekonomicky stabilizovaným firmám, které projevují zájem o kulturní oblast. Cílem by bylo získat skupinu sponzorů, která se ztotožní s činností galerie a jejím obrazem na veřejnosti a budou ochotni do její činnosti dlouhodobě investovat podstatné částky umožňující rozvoj prostor a

důstojnou akviziční politiku (generální partner galerie), což je v současnosti prakticky nemožné a daří se pouze u významných akcí. Je třeba stanovit a podporovat všemi prostředky **jednotící design** všech propagačních a informačních materiálů včetně využití loga galerie a města Prahy. Je třeba rozšířit spektrum i výrobní množství **propagačních materiálů** (prodejních i neprodejních) a rozšířit jejich distribuci, rozšiřovat záběr mediálních partnerství a výrazněji přistoupit k propagaci v rámci cestovního ruchu i hlavního města Prahy a např. pravidelně spolupracovat s Pražským domem v Bruselu a českými centry, kde by měla být propagována např. Slovanská Epopej.

Je třeba cílit na **programové akce** s úkolem posílit znalost značky GHMP mezi veřejností a směřovat je na významné skupiny návštěvníků: daří se pracovat s mládeží i ve spojení s dalšími institucemi, ale významným a doposud poněkud opomíjeným návštěvnickým fenoménem je skupina návštěvníků středního a vyššího věku. Chybí zatím dostatek specializovaných programů cílených přímo na seniory, potenciální možností by mohla být např. spolupráce s Universitou třetího věku apod. Bylo by vhodné zvážit

např. pravidelný přednáškový cyklus, spojený s prohlídkou výstav. Pro střední kategorii by vzhledem k obvyklému pracovnímu vytížení bylo vhodné spojit návštěvu výstavy s dalšími programy a alespoň jednou za dva týdny umožnit večerní prohlídky výstav, cca do 20 hodin. Nedílnou součástí akcí je už teď **Klub přátel GHMP** a přímá komunikace s jeho členy i dalšími zájemci pomocí internetu a programová a návštěvnická nabídka na webu galerie: u webu je třeba zlepšit orientaci a čitelnost a kromě prezentace sbírek rozšířit pravidelnou nabídku akcí.

Propagace se musí opírat o řadu složek:

a/ vlastní tištěnou prezentaci (plakáty, programy, letáky, skládačky atp.) distribuované standardním způsobem (městský mobiliář JCDecaux, informační materiály města, komerční sítě, partnerské instituce atp.)

b/ internet a multimediální prostředky (facebook, twitter apod. spolu s kurátory)

c/ spolupráci s periodiky (mediální partnerství a inzerce)

d/ pravidelné tiskové konference

e/ tiskové zprávy

f/ informační službu v kontaktních a obchodních místech (Staroměstská radnice), informační kiosky

g/ reklamní kampaně zaměřené na jednotlivé akce

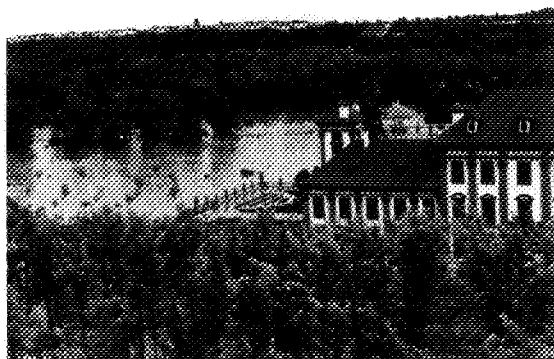
h/ činnost Společnosti přátel GHMP

i/ reciproční spolupráce s jinými sbírkovými institucemi v Praze a ČR

Existující i nově vydávané publikace by měl distribuovat smluvně vázaný nakladatel nebo distributor. V jeho zájmu je tak i knihy nepřetržitě propagovat. Cenová politika by měla respektovat rabat distributorů a knihkupců s tím, že prodejní cena v prostorách GHMP bude vždy o cca 10% nižší než v běžné síti, aby nedocházelo k předražování publikací na trhu, jako je tomu dosud; v souvislosti s výstavami by galerie měla nabízet vhodné publikace i jiných nakladatelů a autorů s navazující tematikou.

Ekonomie a správa majetku GHMP

Vlastní hospodaření galerie předpokládá **vyvážený rozpočet**, který je z větší části podmíněn příspěvkem Magistrátu a doplněn výnosy z hlavní a vedlejší činnosti galerie. Galerie je neziskovou rozpočtovou organizací, ale bohužel nemá stálé sponzory a jen omezeně získává účelové grantové prostředky. Vyrovnané hospodaření je třeba udržet i v budoucnosti, i když nelze počítat s navýšením příspěvku ani s výrazným růstem návštěvnosti. Galerie má stálý okruh návštěvníků, kteří využívají velmi často různé slevy, zvyšování vstupného spíše odradilo některé nové návštěvníky. Z posledních výstav je zřejmé, že zhruba 40% návštěvníků přichází za plné vstupné, asi 20% využívá polovičního vstupného a zbývajících cca 40% návštěvníků využívá výrazných slev v rámci různých akcí, klubů, vyhlášek MHMP apod.; výrazně roste i návštěvnost zdarma při příležitosti různých výročí a akcí. Ve stálých expozicích také převažují zvýhodněné školní výpravy apod. – je třeba zvážit, zda by stálá expozice umění 20. a 21. století nemohla být pro mladé návštěvníky např. do 18 let zdarma přístupná, jak tomu bývá v zahraničí (s výjimkou vložených výstav). Pro zlepšení **hospodářského výsledku** je třeba rozšířit nabídku jak odborných publikací, katalogů, merkantilií spojených s výstavami, ale i drobných uměleckých suvenýrů, pohlednic a dalšího zboží ve většině expozic a zejména se zaměřit na fenomén Alfonse Muchy. Dále je třeba zlepšit organizaci pronájmů ke komerčním účelům ve vybraných objektech galerie (především Trója a Zvon). V posledních letech se díky změně systému objednávek již výnosy z pronájmů výrazně zvyšují a případné zisky by měly být realizovány ve zlepšení vybavení těchto objektů. Plánované projekty v Tróji ale narážejí na nedořešené otázky spoluvlastnictví, které však galerie nemůže sama vyřešit. Vlastní činnost ekonomického úseku je rozdělena na část **účetnicko-hospodářskou**, kde účetnictví pro GHMP vede outsourcingová firma, vybraná výběrovým řízením. Galerie také využívá přímé internetové bankovníctví, všem zaměstnancům jsou výplaty zasílány na účet a byly sníženy hotovostní operace. Galerie si sama zajišťuje především správu majetku a připravuje na základě vyhodnocení skutečných potřeb základní plány včetně investic. **Personální oddělení** zajišťuje plynulý chod všech expozic i pořádaných akcí, především ve spolupráci se správou budov.

Správa nemovitostí

Správou nemovitého majetku je pověřeno samostatné oddělení, které zároveň přímo dohlíží na provoz největšího objektu, tj. areálu zámku Trója i na stav Colloredo-Mansfeldského paláce, a vykonává také správu a dozory většiny investičních akcí. Na základě výběrového řízení by měla být zadávána dodávka sezónních a speciálních zahradnických prací, obvyklou údržbu by měl provádět stálý personál. Úklidové práce rovněž probíhají zatím outsourcingem, formou subdodávek specializovaných firem. Vlastní správu budov a stálý dozor v objektech zajišťují vlastní pracovníci galerie s výjimkou zámku Troja, kde je zajištěn stálý dozor najatou agenturou. Veškeré stavební nebo projektové práce se zadávají na základě výběrového řízení: v současnosti již byla zahájena rekonstrukce Rothmayerovy vily a Domu zahradníka v Troji, připravují se i výběrová

řízení na výrobu kopií pro Karlův most, restaurování pomníku Jana Husa apod. Významným úkolem zůstává příprava a zahájení revitalizace Coloredo – Mansfeldského paláce v Karlově ulici, který by se měl stát jak sídlem instituce, tak i významnou městskou kulturní destinací v rámci Královské cesty, a dobudování Domu fotografie, které naráží na nedořešené vztahy a rozpory se spolunajíteli domu. Vzhledem k objemu investičních akcí by měla být posílena odborná složka správy nemovitostí, specializovaná na správu a investice a přípravu výběrových řízení.

Bílková vila v Praze

Galerie je správcem odkazu Františka Bílka.

Součástí tohoto dědictví jsou rovněž dva objekty ve správě galerie, Bílkova vila na Hradčanech v Praze 6 a Bílkův ateliér v Chýnově u Tábora. **Bílkova vila** nad Chotkovou silnicí je významnou pražskou nemovitou památkou a zároveň i dlouholetým výstavním prostorem, který je tradičně vnímán velmi staticky jako pietní místo všestranného Bílkova talentu. Nová instalace jak v ateliéru, tak v obytných místnostech je pojata galerijním způsobem a poněkud minimalisticky se soustředila na

prezentaci nábytku a menších dekoračních doplňků a významných plastik. Pro obměnu zůstávají výstavní prostory ve druhém patře a vložené grafiky a kresby na stěnách. V rámci rekonstrukce byly veškeré kancelářské provozy s výjimkou studijního centra Františka Bílka z vily vymístěny a nebudou se sem již vracet. Záměrem projektu rekonstrukce byla především plná obnova a rozšíření výstavního prostoru, kdy v podkroví byl zřízen rovněž menší sál pro projekce a přednášky a výstavní prostory pro dočasné expozice. V suterénu je umístěn **Bílkův archiv** a **studijní centrum**. Účelem je propagace díla i osoby Františka Bílka jakožto specifického fenoménu českého výtvarného umění, ale i postižení kontextu jeho díla ve vztahu k dobovým myšlenkovým proudům a historickým událostem. V rámci toho byla také zhodnocena specifická úloha samotné vily a jejího designu v souboru pražské architektury. Revitalizována je i samotná zahrada v návaznosti na původní dokumentaci a předmětem restaurování byly i jednotlivé prvky z výzdoby i funkční detaily vily.

Marketingové využití objektu musí vyjít z posílení významu expozice v rámci nabídky pražských turistických destinací. Jedná se o jediný přístupný historický ateliér pražského výtvarníka, navíc včetně osobního obydlí, které si nejen navrhoval, ale i autorsky tvořil. Pro Prahu by měl být celý dům významnou památkou, v minulosti nedostatečně doceněnou. Vlastní **expozice** se člení na několik částí, kdy v ateliéru jsou prezentovány opět velké plastiky a související kresby. V obytných místnostech by se však měla instalace více inspirovat dobovými fotografiemi a vzpomínkami pamětníků. Zejména v přízemí by měla být

evokována atmosféra rodinného zázemí soukromého bytu. Menší výstavy v podkroví by měly být obnovovány každou sezónu včetně doprovodných programů: přednáškový sál by mohl sloužit i pro menší literární večery a komorní produkce. Důležité je také navázání kontaktů s podobnými institucemi v rámci Evropské unie a dalšími objekty v rámci zejména Prahy 6 (Müllerova vila apod.).

Výstavní program vily Františka Bílka by se měl orientovat na tvorbu představitelů symbolismu a dekadence se zaměřením na práce na papíře, tzn. kresbu, grafiku, fotografii. V suterénu vznikl kvalitní depozitární prostor pro Bílkův archív a odpovídající zázemí pro návštěvníky i pracovníky galerie. Je zde menší, dosud méně navštěvovaná studovna s internetovým připojením a informacemi s pravidelnou návštěvní dobou se specialistou, který poskytuje odborné informace a zároveň vede evidenci archivu a zpracovává zdejší i související materiály. Vlastní expozice je sezonní, s možností otevření na objednávku i mimo sezonu, kdy by měl být zajištěn provoz také o svátcích, víkendech a při významných událostech. Pro návštěvníky je k dispozici samostatná pokladna včetně prodeje upomínkových předmětů a publikací a propagační a informační materiály o činnosti galerie i ostatních kulturních institucí magistrátu. Výhledově by se rovněž mohlo uvažovat o digitálním informačním kiosku. Zahrada je volně přístupná jako klidové území pro odpočinek návštěvníků a obyvatel města.

Obecně je třeba zlepšit **propagaci Bílkovy vily i Bílka samotného**. Je třeba systematicky nabízet prohlídku této památky v cestovním ruchu a ve spolupráci s vydavateli propagačních materiálů o Praze ho přiblížit individuálním turistům a zkvalitnit prohlídky s možností objednávek přes internet. Pro mládež je třeba připravit tematické prohlídky objektu, popřípadě včetně aktivních výtvarných programů. Ve spolupráci s městskou částí Praha 6 by mohla být vytvořena zajímavá prohlídková trasa Bílkova vila – Pelleova vila a výhledově např. i Památník národního písemnictví, který opravuje další objekt nedaleko, jako své sídlo a i včetně expozice, s pokračováním na další vily na Ořechovce a ve Střešovicích. Objekt Bílkovy vily je plně využit pro činnosti galerie, maximálně lze uvažovat o pronájmech přednáškového sálu pro kulturní využití. Bílkova vila by se měla stát významnou kulturní destinací hl. m. Prahy a zároveň živou památkou se zajímavou náplní, která by se díky obměnám a programům měla stát přitažlivou lokalitou.

Chýnov

Bílkův ateliér prošel v minulosti po převzetí do správy galerie rekonstrukcí a v současné době je využíván pro expoziční účely a částečně jako zázemí galerie. Expozice je otevřena sezóně a mimo sezónu na požádání a při příležitosti významných svátků nebo kulturních událostí. Každým rokem dochází k částečné obměně expozice, ale základem zůstává odkaz Františka Bílka ve vztahu k lokálním osobnostem i historii, opakují se zde menší odborné přednášky a objekt je zapojen do sítě regionálního cestovního ruchu.

Byla navázána spolupráce s kulturním a informačním centrem v Táboře i Chýnově a se správou Chýnovských jeskyní a obnovuje se také místní značení v obci ve spolupráci s městským úřadem

Chýnov. V poslední době byly zajištěny základní informační materiály, z nichž část je distribuována zdarma a část je možno zakoupit na místě.

Marketingové využití objektu k jiným než výstavním činnostem je takřka nemožné, prostorové možnosti nedovolují např. větší přednáškový sál nebo promítání, **expozice** v přízemí a prvním patře plně využívá celý objekt se základním nutným zázemím. V suterénu jsou skladovací prostory a v podkroví jsou inspekční pokoje. Okolní zahrada je upravená a slouží jako klidové zázemí pro návštěvníky. V současnosti je před

dokončením restaurátorská obnova fasád a probíhá stálá údržba objektu i zahrady. Intimní objekt působí velmi dobře, je kvalitně upravený a jakožto zapsaná památka a zároveň významný památník Františka Bílka patří mezi výrazné pamětihodnosti regionu. Hlavní turistické trasy se však soustřeďují především na město Tábor a jižněji položená místa v kraji. Do budoucnosti je nutné **zintenzívnit propagaci** místa a prohloubit spolupráci se správou jeskyní a vytvořit pro návštěvníky oblasti program, který by je přímo směřoval do Chýnova. Zároveň by se měla zlepšit spolupráce s Bílkovou společností a v rámci klubu galerie opakovat odborné zájezdy za památkami, spojenými s díly Františka Bílka. Po dohodě se vzdělávacími regionálními institucemi by také mohl být připraven týden tematických pořadů o díle Františka Bílka v Bílkově ateliéru. Galerie by měla zajistit dostatek informačních materiálů o životě a díle Františka Bílka v různých cenových kategoriích a zároveň na místě nabízet i kvalitní informace o dalších objektech v Praze a výhledově by se mělo uvažovat o digitálním informačním kiosku, který by dovilil rozsáhlejší přístup k informacím o sbírkách a programu galerie, ale i dalších institucích Pražského magistrátu.

Městská knihovna, 2. patro

Galerie užívá jako nájemce takřka celé druhé patro Městské knihovny na Mariánském náměstí.

Velmi kvalitní **výstavní prostory** patří k nejvýznamnějším v Praze a jsou ideální pro všechny typy výstav: je zde zajištěno také upravené prostředí (klimatizace, svrchní osvětlení), prostor je neustále střežen včetně dohledu kamerami a díky výtahu je rovněž bezbariérový. Menší povědomost veřejnosti je způsobena nástupem přes boční vchod knihovny z Valentinské ulice, který není běžně s knihovnou spojován. Kromě výstavních prostor je v zázemí umístěn kvalitní depozitář pro sbírku závěsné malby, ředitelství a odborní pracovníci sbírkového oddělení (kurátoři, registr, správa veřejné plastiky) a zázemí pro kustody a přípravu výstav. V kancelářích je rozvedena lokální počítačová síť, všechna pracoviště jsou připojena na internet. Klimatizace kromě výstavních prostor je zavedená i do **depozitářů**. Ve výstavních prostorách se ročně konají cca 4 velké výstavy ať už monografické nebo kolektivní, včetně doprovodných programů, přednášek a lektorských výkladů a akcí pro mládež.

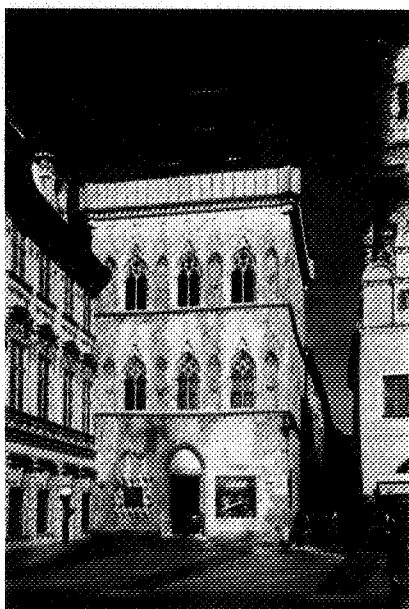
Prostory Městské knihovny jsou v současnosti pro všechny uváděné funkce nedostatečné, chybí např. archívy, nelze soustředit základní provozy vedení na jednom místě, základní zázemí neodpovídá počtu soustředěných zaměstnanců, prostředí v kancelářích je zejména v letních měsících velmi špatné. Při extrémních klimatických jevech (vysoké letní teploty, přivalové deště apod.) je **stávající klimatizace** přetížená a nedokáže rychle kompenzovat výkyvy a je připravováno posílení. Počítačová síť je zastaralá a rekonstrukce je závislá na dalším rozvoji galerie, protože pokud dojde k soustředění řídicích a

odborných pracovišť do jedné budovy, tj. na jiné místo, mohlo by zde vzniknout kvalitní centrální depozitární zázemí galerie včetně restaurátorského pracoviště s menšími nároky na počítačovou síť a kvalitním mikroklimatem.

Marketingové využití prostor GHMP v MK je kromě vlastních výstav minimální. Mohou se zde pořádat doprovodné programy k probíhajícím výstavám, které jsou limitovány rozměry sálů a bezpečností

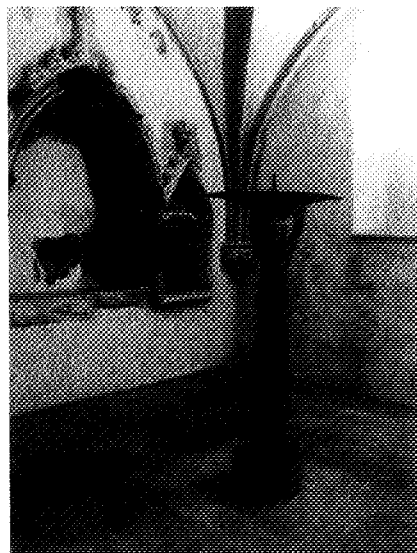
expozic a nosností podlah v budově. Je třeba zlepšit **prodej informačních materiálů** o probíhajících výstavách a sbírkách galerie v různých cenových kategoriích, zajistit výrobu propagačních předmětů a převzít případně obdobné předměty do komisního prodeje. Prodej katalogů i propagačních předmětů a dalších tiskovin musí zajišťovat samotná galerie. Je třeba zlepšit propagaci probíhajících výstav, náležitě pracovat s reklamními poutači při vstupu do budovy a u výtahu a dále rozvíjet spolupráci s MK a připravovat akce do sálu v suterénu MK. Veškerá propagace musí být vedena v jednotném stylu galerie.

Dům U Kamenného Zvonu na Staroměstském náměstí

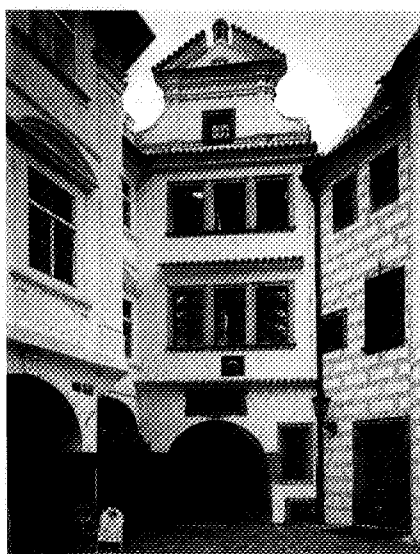
Tento objekt má galerie ve své správě, je zde oficiální sídlo a řadí se mezi nejznámější pražské památky. Dům prošel v minulosti náročnou rekonstrukcí a přestavbou do podoby zhruba středověkého věžového domu v přední části a byly odhaleny záklopové stropy i nástěnné malby a další dekorace v interiérech. Rekonstrukce nebyla určena pro **výstavní provoz**, ale roku 1987 bylo rozhodnuto, že dům bude předán galerii a postupně se stal takřka jejím vývěsním štítem. Ročně zde proběhnou cca 4 velké výstavy i řada doprovodných programů ve výstavě nebo navazující akce v sále. Kromě výstavních prostor zde má galerie zřízeno zázemí pro kustody a pro přípravu výstav, ve 2. patře věžového domu je **koncertní sál se zázemím** pro návštěvníky, který je pronajímán i pro samostatné akce. V přízemí je kromě návštěvnického zázemí také kavárna, která je pronajímána, a přes menší sál je vstup do sklepů, které se využívají pro menší jednorázové akce nebo jsou pronajímány. **Stálý provoz sklepů** je limitován nedostatečným hygienickým zázemím, jediným dosavadním vstupem přes tzv. Blažejovnu a špatnými klimatickými poměry (omezené větrání, relativní vyšší vlhkost, bez vytápění). V přízemí je dále v pronájmu prodejna knih, přes kterou je volně přístupná přízemní kaple. Celé 1. patro je určeno pro expozice, tak jako většina 2. patra – v expozicích je zajištěn dohled kamerami a upravené prostředí pomocí vzduchotechniky. V **podkroví** věžové části jsou menší podkrovní místnosti, dnes i v minulosti užívané jako kanceláře, ale určené především pro archívy a zázemí. Po opravě střechy se zlepšil stav zázemí sálu, ale kanceláře ve věži jsou nevyhovující. Návštěvnost domu je velmi dobrá, rovněž mezi kurátory je velmi oblíbený, menší prostory takřka intimního charakteru vyhovují řadě návštěvníků i autorům výstav a zajímavý je i dům sám o sobě i jako historická památka. Přes náročnost výstavního provozu a obtížnou dostupnost (vysoká patra, chybí výtah, různé úrovně podlah v rámci každého podlaží) je v povědomí pražské i mezinárodní kulturní veřejnosti tento dům pevně zakotven jako významná výstavní instituce. Protože je zde velmi dobře zásobené knihkupectví zaměřené na kulturu, je prodej doprovodného zboží na pokladně omezený.

Dosavadní marketingové využití budovy se ukazuje jako nedostatečně propracované. Galerie nabízí především **nárazové pronájmy**, v sále se koná řada koncertů a přednášek a bylo by možné zde mít například představení divadel malých forem ve vztahu k probíhajícím výstavám a podobně. Naopak by bylo třeba vypsát výběrové řízení na nový pronájem kavárny včetně sklepů, přičemž sklepy by mohly v budoucnosti být využívány

jako restaurace nebo vinárna s přímým vstupem schodištěm z náměstí, které bylo při poslední opravě domu nalezeno a zaslepeno (nástup bývalé šije je v rohu mezi palácem Kinských a U Zvonu). Pro zlepšení přístupu do expozice by v hlavním oválném schodišti měl být vybudován **výtah pro návštěvníky** (přízemí až 2. patro), neboť zde byly původní stropní konstrukce včetně starého schodiště odstraněny již při starší přestavbě domu. Nevhodné kancelářské provozy v podkroví by měly být zrušeny a mělo by zde vzniknout odpovídající provozní zázemí včetně archivů: úsek pro styk s veřejností a tisková mluvčí by měl být v přímém kontaktu s ředitelstvím a odbornými pracovníky a dobře dostupný pro návštěvníky. Pro výstavy je třeba systematicky zajišťovat **doprovodné a lektorské programy** a odpovídající propagační materiály a katalogy včetně jejichž prodeje a distribuce. Možnosti propagace objektu na exteriéru jsou dané vyhláškami pro památkovou rezervaci, ale v rámci vstupní haly by bylo vhodné vybudovat digitální informační kiosek s informacemi o činnostech a sbírkách galerie i obdobných institucí Magistrátu. Protože tento objekt patří mezi výrazné monumenty města Prahy, měl by se stát jedním z poznávacích znaků galerie, který je akcentován i ustanovením této prestižní adresy jako sídla GHMP (pokud nebude určen jiný objekt jako základní sídlo ředitelství, správních a odborných pracovníků).

Dům U Zlatého Prstenu, resp. areál v Týnské ulici

Tento rozsáhlý objekt v Ungeltu na Starém Městě je svěřen od roku 1995 do správy GHMP a provozně je spojen s navazujícím domem v Týnské ulici č. 6, kde je galerie pouze v pronájmu (objekt je ve správě MČ Praha 1). Základní funkcí celého areálu je **expozice**: byla zde od počátku umístěna dlouhodobá expozice českého umění v rozsahu od konce 19. do konce 20. století ze sbírek GHMP. Oba objekty prošly do konce 90. let 20. století náročnou rekonstrukcí, ale při povodních v roce 2002 byl suterén vážně zasažen a původní expozice tam byla zlikvidována. Pro zvýšení atraktivnosti byly po roce 2000 do dlouhodobé expozice vkládány menší **výstavy** a od roku 2007 po rekonstrukci výtahu je objekt prakticky bezbariérový. Vznikla zde **dlouhodobá expozice českého výtvarného umění konce 20. století** s doplněním o díla z počátku 21. století. Součástí nabídky pro návštěvníky je rovněž čítárna uměleckých publikací o moderním a současném umění a je zde také malý klimatizovaný depozitář

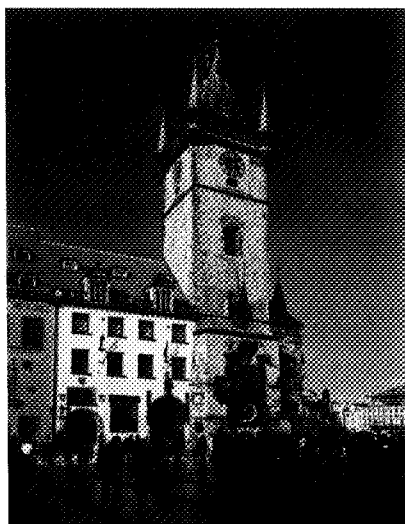
kresby a grafiky. V přízemí je částečně s propojením do domu v Týnské situována prodejna knih a známá Literární kavárna, které jsou pronajímány samostatnému subjektu, v Týnské je umístěn výtvarný ateliér a výstavní dílny a zázemí. V 1. patře v Týnské jsou kanceláře úseku produkce výstav a personálního úseku s přímým připojením na internet. V suterénu jsou výstavní prostory a sklep Literární kavárny. Suterén Prstenu byl při rekonstrukci domu rozšířen a doplněn o prostory pod nádvořím a užívá se pro expozice a v nádvoří se konají akce k výstavám nebo je využíváno kavárnou.

Stavebně se jedná o konglomerát středověkého a renesančního původu s řadou mladších úprav i různorodých historických artefaktů (klenby, kamenické články, nástěnné malby, polychromované záklopové stropy, štuky apod.). Složitý konstrukční labyrint se podařilo uspořádat do podoby systematicky řazené prohlídkové trasy převážně menších prostorů. Náročná rekonstrukce však nepočítala s klimatizací interiéru a dodnes např. není vyřešen vstupní filtr v přízemní hale, v expozici je dnes **kamerový systém**, ale komplikovaný prostor vyžaduje dohled i kustodů, i když návštěvnost je nižší než by měla: poloha domu i poněkud nenápadný vstup neupoutává dostatečně pozornost návštěvníků. Odloučenost kancelářských pracovišť rovněž není ideální a zvyšuje také náklady např. na komunikaci apod. **Výstavní zázemí a dílny** jsou naopak nezbytnou součástí pro výstavní provoz.

Výtvarný ateliér slouží jak pro zájmové kroužky mimoškolní činnosti, tak jako zázemí pro aktivní programy školních a tematických prohlídek galerijních výstav.

Areál Prstenu je systematicky mnohostranně využíván: vlastní expozice je doplňována odbornými přednáškami a besedami s autory v čítárně, **Literární kavárna a knihkupectví** patří dlouhodobě mezi nejznámější kulturní centra v Praze. **Marketingově** tvoří příjem z pronájmu těchto prostor stalý přínos do rozpočtu galerie, ale rozsah pronajímaných prostor nelze zvyšovat na úkor základních činností galerie, tudíž nelze počítat s výrazným navýšením příjmů. Do budoucna bude také třeba řešit dům v Týnské 6, neboť část domu je obytná. Tím by galerie přišla o výstavní zázemí a obtížně by musela řešit vlastní provoz. Vzhledem k těmto skutečnostem se musí galerie soustředit na vlastní dům U Zlatého Prstenu: po rekonstrukci výtahu je třeba dořešit nástupní halu a jako možnost se jeví přenesení dnešní čítárny z 1. patra do přízemí vedle vrátnice včetně spojení čítárny s prodejem publikací a propagačních materiálů. **Osamostatnění čítárny** by také dovolilo využití bez ovlivňování expozice. Do expozice jsou opatřeny **kamery**, aby mohl být snížen počet kustodů a zlepšen dohled nad exponáty, ale nároky na mikroklima expozice lze řešit pouze lokálními přístroji. Přes velkou snahu ale nedochází ke zvýšení návštěvnosti: stávající expozice se příliš neliší od nabídky jiných galerií. Možnosti **propagace objektu** na exteriéru jsou dané vyhláškami pro památkovou rezervaci, tj. maximálně by zde mohly být umístěny např. vlajky, ale v rámci vstupní haly a chodby by měl být vybudován digitálně informační kiosk s informacemi o činnostech a sbírkách galerie i obdobných institucí Magistrátu. Bylo by možné zvážit nové využití domu: vytvořit zde **multikulturní prostor**, kde by bylo možné pořádat akce různého typu včetně pronájmů a zápůjček prostoru pro obecně prospěšné a neziskové organizace, pořádat zde besedy, autorské ateliéry a akce, divadla menších forem apod., přičemž by se pořádací organizace podílely i na provozu a propagaci objektu a přivedly by sem další návštěvníky, pokračovat v programu Start up, ale také zde vytvořit pravidelné vzdělávací akce. Tím by vzrostla variabilita nabídky a tento velmi zajímavý objekt by ožil – nabídka soudobého umění je dnes v Praze výrazně širší a tomuto objektu by slušela větší uvolněnost.

Staroměstská radnice, 2. patro

Výstavní prostory ve 2. patře Staroměstské radnice užívá galerie rovněž jako nájemce a dlouhodobě jsou zde pořádány menší výstavní projekty (cca 4 – 5 výstav ročně), v poslední době zaměřené na mladé a soudobé výtvarné umělce. Kromě minimálního zázemí pro pokladnu a kustody zde žádné provozní prostory nejsou. Otevírací doba je limitována otevřením Staroměstské radnice a přes velký počet návštěvníků historických sálů a věže je zájemců o výstavy velmi málo – většina návštěvníků budovy projíždí 2. patro výtahem a zaměřuje se především na historické pamětihodnosti. Do budoucna by se měla lépe profilovat dramaturgie výstav: typ menších výstavních sálů by byl vhodný jako **kabinet grafiky, malby a fotografie ve vztahu ke Staroměstské radnici nebo galerie pražských primátorů**. Pokud dojde ke zprovoznění terasy a otevření oken do náměstí, návštěvníkům by se otevřel také zajímavý pohled do

Staroměstského náměstí. Marketingové využití výstavních prostor jinak než pro expozice není možné, v expozici lze pořádat jen menší přednášky a lektorské programy. Na pokladně by měly být prodávány základní katalogy a materiály menšího rozsahu, související s probíhajícími výstavami. Je třeba také zlepšit dohodu s ostatními uživateli a správcem radnice a lépe umístit propagační a informační materiály o výstavním prostoru již v přízemí a obecně **vylepšit propagaci** zdejších výstav.

Rothmayerova vila

Menší obytný objekt včetně zahrady byl získán Magistrátem na konci roku 2007 od potomků architekta Rothmayera včetně části původního zařízení a artefaktů. Dům i zahrada utrpěly nedostatečnou údržbou v posledních letech, a proto je nejprve třeba zajistit rekonstrukci. Ta probíhá se záměrem respektovat původní záměry autora včetně dobového zařízení a podobně jako Müllerova vila zde vznikne expozice, otevíraná na požádání pro menší skupiny návštěvníků (prostory jsou velmi malé) – kurátorem je externí specialista, který se dlouhodobě zabývá osobou a dílem architekta Rothmayera. Stálá expozice v přízemí a 1. patře a v zimní zahradě ve 2. patře s dobovými artefakty by měla být doplněna v suterénu temporálními výstavami, které připomenou i další členy rodiny nebo působení Josefa Sudka a dalších výtvarníků ve zdejší prostředí – plynule na interiér navazuje i zahrada s řasou uměleckých artefaktů, dochovaná rovněž v dobové podobě. Vila se nachází v klidné obytné čtvrti ve Střešovicích, ale provozně ji lze pro běžné návštěvníky kromě objednávek otevřít maximálně o víkendech a svátcích. Jiné marketingové využití než expozice není prakticky možné, podoba expozice je ve vývoji tak jako propagační kampaň a podmínky využívání objektu i zahrady. Ve spolupráci s Muzeem hl. m. Prahy může vzniknout zajímavá prohlídková trasa po pražských vilách 1. poloviny 20. století na území Prahy 6, především pak Střešovic, včetně bývalých ateliérů výtvarníků na Ořechovce apod.

Areál Trojského zámku

Pravobřežní údolní niva podél Vltavy v severní části Prahy včetně okolních výšin byla původně součástí velkostatku Zadní Ovenec na jehož území byl roku 1678 položen základní kámen ke stavbě zámku později nazvaného Trója. Dnešní zámecký areál je původním panským sídlem, k němuž náleží hospodářské budovy severně od zámku, francouzská zahrada na terasách jižně od zámku, východně položena Štěpnice a menší zahradní zázemí v jižní části areálu, obkroužené ohradní zdí s architektonickými a uměleckými výzdobnými detaily. Galerie

spravuje převážnou část areálu včetně zámku a hospodářských budov na severu, ale v jižní části je situace vzhledem k neukončeným sporům o vlastnictví značně nejasná. Spoluvlastník i nedořešený spor brání využívání části areálu, na straně galerie je údržba a ostraha celého areálu, určité části výrazně chátrají včetně originální výzdoby, poškozené povodněmi. Galerie využívá zámek plně pro expoziční účely, v přízemí je (kromě restaurátorského ateliéru) nyní výstava tak jako v části I. patra, v patře evokuje zámecké prostředí jen hlavní sál s prezentací nástěnných maleb, malované čínské salónek s expozicí chinoiserií a barokní kaple. Suterén byl v minulosti v pronájmu pro muzeum vína a je zde umístěno návštěvnické zázemí, nyní bude třeba zvážit využití a případně vypsát nové výběrové řízení na pronájem – jedná se o část zámku v záplavovém území a navíc dlouhodobě je zde problém s vlhkostí a vinnými plísněmi (cca 250 let zde byly vinné sklepy), pro depozitáře je suterén nevhodný, částečně není dosud opraven po povodních (zejména pod hospodářskými budovami a nádvořím). Kromě novějších poškození se však stále více projevují nekvalitní práce minulé generální opravy, kdy nebylo dostatečně zajištěno odvlhčení zejména předzámčí, nebylo opraveno zahradní schodiště, střechy jsou nekvalitní apod.

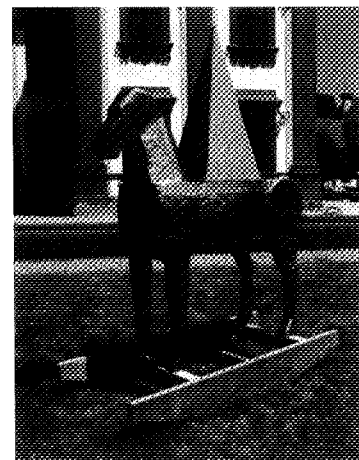
V roce 2002 byla Trója silně **zasažena povodněmi** a dle dosud známých plánů záplavového území je areál zámku zařazen do nechráněných pozemků. Po povodních byly především stavebně obnoveny ohradní zdi, částečně je sanován suterén pod zámkem (sanace je třeba obnovovat), vzhledem k majetkovým problémům není dokončena obnova suterénu pod hospodářskými budovami a severním nádvořím. Umělecká výzdoba ohradních zdí rovněž není z téhož důvodu plně obnovena, tak jako většina staveb v jižní části areálu včetně jejich výzdoby. **Rekonstrukční práce** na partiích s nejasnými majetkovými vztahy jsou pozastaveny, v minulosti před zvratem rozsudku proběhla rekonstrukce **Oranžerie**, nyní opět uzavřená. Je zajištěn provoz zámecké kavárny a nárazové **pronájmy** konírny v severních hospodářských budovách, kde se dále nachází správa zámku včetně provozního zázemí kustu a ostraha a hygienické zařízení pro návštěvníky zahrady, která je volně přístupná. **Expozice** má dlouhodobý charakter a je otevřena pravidelně od dubna do října a v dalších měsících o víkendech a svátcích nebo na objednávku. Návštěvníci mají k dispozici i prodejnu knih (v pronájmu) a několik málo propagačních předmětů na pokladně, probíhají zde lektorské prohlídky, přednášky a řada doplňkových akcí v expozici a především v zahradách zámku.

Využití areálu je zatím limitováno vlastnickými vztahy, a proto zatím galerie výrazně zvýšila marketingovou aktivitu v oblasti komerčních pronájmů ve vlastním zámku a jižních zahradách. V zámku se konají **svatební obřady** a jak zahrady, tak především sál jsou vyhledávanými místy pro společenské akce, koncerty, divadelní představení, prezentace a jiné. Postupně se upřesňují podmínky a ceníky pronájmů tak, aby byl plně respektován režim **významné kulturní památky** i požadavky pronajímatelů. Rozšiřuje se také nabídka propagačních materiálů a upomínkových předmětů

pro návštěvníky. Přínos do rozpočtu by se měl objevit také při doplňování zámecké expozice: stávající výstavy jsou pro většinu návštěvníků zklamáním, neboť očekávají zařízený zámecký interiér, který by bylo vhodné zde evokovat jakožto jediný zámecký objekt v Praze, doplněný o speciální prvky výbavy (např. stínící prvky ve formě speciálních závěsů s UV filtry, prostředky pro zlepšení mikroklimatu, oprava osvětlení zahrady po povodních apod.).

V rámci **spolupráce s Botanickou a Zoologickou zahradou** vznikla v minulosti Trojská karta, jejíž prodej ale pro samotné expozice klesá a bude do budoucna více závislý na doprovodných akcích, které mohou napomoci zvýšení návštěvnosti spolu se zvýšením atraktivity jednotlivých expozic. Pro galerii je nutností stálé zlepšování interiérů a inovace expozice formou vložených menších výstav a doplněním sbírkových artefaktů. Tematické **lektorské přednášky** a **prohlídky** by měly být doplněny zejména pro zahraniční turisty obvyklými audioprůvodci s cizojazyčným výkladem k objektu i jednotlivým exponátům. Pro domácí turistický ruch jsou zajímavé především akce pro děti i celé rodiny. Do budoucna by se měl více rozvinout motiv festivalu uměleckých a stavebních řemesel, spojených se stavbou

zámku, tak např. i divadelních slavností. Ve spolupráci s MČ Troja pravidelně probíhá vinobraní, navazující na historické tradice šternberských vinic v Troji, a rozvíjena by měla být i spolupráce se sportovními oddíly v Tróji a na Císařském ostrově, když se plánují např. ukázky jezdeckého sportu v zahradě zámku. Klade se důraz na vkládání temporálně umístěných plastik do zámecké zahrady, které by se mělo opakovat i v budoucnosti.

Colloredo – Mansfeldský palác

Významný palácový komplex na Královské cestě v Karlově ulici je pozoruhodným objektem s historií od románského sklepa až po živou současnost: viditelná podoba je barokní, s unikátně zachovanými intaktními prostory reprezentačních sálů piana nobile včetně oválného sálu v zadním křídle. Dosud probíhající průzkumy navázaly na starší práce a již dnes je shromážděna dostatečná suma informací pro studii, která by měla vyjít z potřeb galerie, kdy v přestavěném křídle bytů

z počátku 20. století může vzniknout jednotné sídlo ředitelství galerie i všech hlavních složek a úseků a v dalších částech paláce pak prostory pro expozici s multifunkčním sálem, kde by mohly být pořádány pravidelné koncerty, ale i svatby apod.; přízemí a suterén bylo již v minulosti využíváno jako obchodní prostory a restaurace. Vzhledem ke statickým problémům zejména zadního křídla se sálem by měl být na základě studie zpracován celkový projekt tak, aby bylo možné ho realizovat po etapách a zahájit zadním křídlem, které je nejvíce ohrožené. Stávající expozice (není GHMP) by měla být nahrazena dočasnou sezónní expozicí galerie – marketingový přínos by byl sice minimální, ale galerie by tím do budoucnosti vytvořila podmínky pro vnímání paláce jako své organické složky a zařadila by se už nyní do kulturních tras Prahy.

Dům fotografie

Zatím nedokončená úprava Domu fotografie v Revoluční ulici, který galerie získala teprve nedávno, dovolila užívat pouze zázemí jakožto sídlo části ekonomického úseku a ředitelství. Vlastní výstavní prostory závisejí na instalaci klimatizace: původní projekt byl dle požadavků upraven a proběhly veškeré zkoušky, avšak společenství vlastníků zatím nedalo souhlas k jeho realizaci, byť galerie již recipročně provedla některé úpravy společných prostor a vyhověla dalším požadavkům. Využití suterénu je rovněž vázáno na souhlas: předpokládané výukové centrum klasické fotografie již není aktuální a spíše zde vznikne archivní zázemí, neboť suterén odolal povodním, ale nyní ho nelze užívat. Pro galerii by zde měl vzniknout ideální prostor na živé městské třídě, který by doplnil nabídku o nyní velmi populární fenomén fotografické tvorby, dosavadní marketingové využití jako občasný prostor pro přednášky je nedostatečné. Jako pouhé správní centrum jde zatím jen o kancelářské prostory, jejichž potřeba by se měla po dokončení Colloredo-Mansfeldského paláce omezit.

Slovanská epopej

Slovanská epopej je nyní dlouhodobě umístěna jako samostatná expozice ve Velké dvoraně Veletržního paláce Národní galerie v Praze. Tím došlo k přemístění celého cyklu do Prahy, jak vyplývá už z původního darovacího záměru Alfonse Muchy, i když není doposud plně doceněn způsob prezentace a provozování expozice: při vhodné marketingové prezentaci tohoto

výjimečného díla by galerie měla získat ekonomický přínos ze vstupného i další návštěvnicky zajímavý cíl. Fenomén díla Alfonse Muchy je přitom zárukou dlouhodobého diváckého zájmu jak z domácího, tak ze zahraničního cestovního ruchu. Pro expozici je připraven obsáhlý katalog, který by měly doplnit i menší publikace spolu s dalšími upomínkovými předměty a bylo by vhodné zde mít ve spolupráci s Mucha trustem i speciální artshop, prodej dalších materiálů a merkantií apod. **Marketingové využití** potenciálu Epopeje v Praze zatím není dostatečné: je třeba dobudovat prostředí tak, aby bylo možné po určitou dobu, než skutečně dojde k definitivnímu umístění Epopeje v Praze, ponechat obrazy v odpovídajícím prostředí a nabídnout je pro návštěvníky Prahy. Cílenou propagací přivést do výstavy jednotlivce i skupiny a zajistit jim odpovídající prožitek z výstavy: kromě tištěných průvodců opatřit audioprůvodce v několika jazykových mutacích, dostupné i pro smartphony, s vysvětlujícími popisy a historií celého cyklu.

Dislokované depozitáře a vlastní sbírky

Kromě základních depozitářů v Městské knihovně a v domě U Zlatého Prstenu, které mají upravené prostředí a náležité vybavení pro malbu a většinu grafiky, kresby a části fotografie, má galerie v nájmu jako depozitář najatý prostor krytý v Hostivaři, kde je rovněž depozitář části veřejné plastiky, převážně většiny sbírkové plastiky a velkorozměrných obrazů a kreseb a dále je zde záložní prostor pro mobiliář výstav; depozitář v Hostivaři má v provozu základní větrací systém a odvlhčovače. Dále je využíván jako depozitář skladový prostor v obci Buštěhrad – Bouchalka, který sice nemá upravené prostředí, ale je těsně při okraji Prahy, v budoucnosti by měl být vybavený náležitou mechanizací pro manipulaci s plastikami a únosnou podlahou, a v hlavní budově s dostatečně vhodným nebo upravitelným prostředím pro sbírky fondů F. Bílka a O. Rozhmayera apod. Dobudováním včetně restaurátorské dílny pro plastiku by došlo ke snížení provozních nákladů a ke zlepšení ochrany sbírek tak, aby depozitáře splňovaly alespoň základní nároky na uložení sbírkových předmětů: bylo by v zájmu galerie převzít celý areál a soustředit zde i další předměty místo Hostivaře, zatím zde jsou složeny i demontované plastiky z Karlova mostu, pro které by se mělo v budoucnosti najít vhodné místo jako lapidárium, aby bylo možné vidět tato významná díla v originále.

Návrh výstavních aktivit na nejbližší období

Pro Rothmayerovu vilu je hlavním úkolem nová základní expozice po rekonstrukci, včetně navazujících programů. Připravit by se mělo i provázání s Bílkovou vilou a dalšími na Praze 6. Program do Staroměstské radnice by měl více akcentovat polohu výstavní síně a zájem návštěvníků radnice: dosavadní program by se mohl přenést do Prstenu, kde by rozšířil nabídku.

Podílet se na propagaci a řádném výstavním provozu Slovanské epopeje v Praze v objektu Veletržního paláce NG. Připravit a uskutečnit postupnou revitalizaci Colloredo-Mansfeldkého paláce.

V Domě U Zlatého Prstenu by mělo dojít ke změně náplně a zvýšení atraktivity objektu – statická podoba dlouhodobé expozice se ukazuje jako neudržitelná. Obdobně je třeba aktualizovat expozici v Trojském zámku a po dořešení vlastnických vztahů zlepšit stav i využívání celého areálu.

Pro základní výstavní prostory v Městské knihovně a v Domě U Kamenného Zvonu zajistit ročně 3 až 4 velké výstavní projekty, mj. monografické výstavy (např. St. Podhrázký, J. Istler, L. Zív, F. Kupka nebo Fr. Kobliha apod.) nebo širší projekty (doplnit zhodnocení 70. a 80. let, navázat na art brut, kontexty symbolismu a secese, bienále mladých, Stará Říše, srovnávací výstavy českých a zahraničních autorů, fotografické retrospektivy apod.), doplněné o získané projekty zahraničních autorů nebo přehlídek – v roce 2013 by mělo být připomenuto výročí založení galerie.

Shrnutí předpokládaných cílů

- posílení ziskových činností:

- marketing produktů (výstavy a stálé expozice)
 - marketing výstav (vůči zahraničí)
 - obchodní činnost (prodej)
 - pronájmy krátkodobé
 - pronájmy dlouhodobé
 - tržby ze vstupného stálé (dlouhodobé) expozice
 - tržby ze vstupného výstav
 - tržby z prodeje zboží
 - tržby z prodeje reprodukčních práv
 - tržby z komisního prodeje
 - mediální partnerství (reklama)
 - sponzorské vstupy
 - smlouvy o koprodukcí
 - dary
 - granty a speciální účelové příspěvky
- zefektivnění výdajů ve vybraných oblastech:
- náklady na služby (instalace výstav) a nájemné (pronájem prostor od cizích vlastníků)
 - opravy a údržba nemovitostí
 - péče o sbírkové fondy
 - energie a výkony spojů
 - outsourcingové činnosti
- zlepšení kvality vlastních výstupů s následným odrazem v odměňování pracovníků a posílení odborných činností
- zkvalitnění výstavních plánů i zahraniční spolupráce, získání kvalitních vystavovatelů ze zahraničí a reakce na aktuální problémy vedle dlouhodobě plánovaných základních projektů, spolupráce s kooperujícími institucemi typu Arbor vitae apod.
- rozvoj vědeckých, publikačních a edukativních činností v návaznosti na sbírkotvorný a výstavní program galerie
- výrazné vylepšení propagace a prezentace značky i činností galerie, resp. kulturní politiky hl. m. Prahy včetně doprovodných programů a společných akcí s dalšími institucemi
- zlepšení výstavních prostor, a to jak prostředí pro sbírky, tak i pro návštěvníky včetně přístupu a informačních systémů
- stabilizace depozitářů a kancelářských provozů galerie při snížení dislokovaných pracovišť hlavních složek aparátu galerie